De Wiershoeck-Kinderwerktuin, dinsdag 7 en woensdag 8 april 2015

Beste natuurliefhebber/-ster,

Dinsdag, op weg naar De Wiershoeck en de Kinderwerktuin, zagen we onze eerste boerenzwaluw. Maar zoals we allemaal weten, één zwaluw brengt nog geen zomer. Er viel dinsdag ook nog niet veel te zien op de tuinen en daarom was ik woensdagmiddag nog even weer present. Maar de zon ging ook toen vrij veel schuil achter de bewolking. Omdat de Kinderwerktuin 's middags gesloten was, zocht ik mijn onderwerpen woensdag uitsluitend op de tuinen van De Wiershoeck.

In Nederland komen ruim zestig soorten lieveheersbeestjes voor. In 2015 en 2016 wordt de verspreiding van de Nederlandse lieveheerbeestjes in kaart gebracht met als doel een uitgave van een atlas in 2017. Op http://waarneming.nl/lieveheersbeestjes/index.php kan je daar meer over lezen en daar vind je ook foto's van de verschillende soorten en de larven daarvan. Bijzonder interessant en voor één van de deelnemers aan de excursie van dinsdag aanleiding om dit jaar "op jacht te gaan" naar tenminste 30 verschillende soorten. Gelukkig kwamen we tijdens de excursie een behoorlijk gestippeld exemplaar tegen. Dat zou de eerste van de 30 soorten kunnen zijn. Maar….. het lieveheersbeestje bleek een veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje te zijn. Het is een zeer variabele soort, er worden meer dan 120 variëteiten onderscheiden. De soort is te herkennen aan een deukje in het dekschild op het achterlijf en het zwarte 'M'-vormige motief op het halsschild. De witte vlekken van het halsschild van het veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje zijn zover uitgestrekt dat de zijranden helemaal wit zijn.
Het lieveheersbeestje rechts is het zeer veel voorkomende zevenstippelig lieveheersbeestje.

Een andere, bij velen van jullie reeds bekende, mooie site over lieveheersbeestjes is: http://stippen.nl/stippen.php?soort=HARAXY

Miljoenpoten leven in vochtige omstandigheden onder bladeren, composthopen, onder stenen en rottend hout. In Nederland zijn 59 soorten waargenomen, 48 daarvan worden als inheems beschouwd. Miljoenpoten hebben een rond lichaam (duizendpoten hebben een afgeplat lichaam en veel langere antennes).

Ondanks het grote aantal pootjes bewegen miljoenpoten zich maar traag. Dit komt doordat ieder segment twee paar pootjes heeft die onafhankelijk van elkaar kunnen bewegen, waardoor de pootjes zich golfsgewijs moeten verplaatsen en relatief vaak stilstaan. Ook het grotere lichaamsvolume en de daarmee gepaard gaande zware bepantsering die voor een groter gewicht zorgen zijn redenen dat miljoenpoten veel langzamer zijn dan duizendpoten. Een voordeel is dat ze een dikkere huid hebben dan duizendpoten en hierdoor minder gevoelig zijn voor uitdroging. De pootjes en het stompe lichaam worden gebruikt om zich snel in te graven, de vele pootjes duwen het lichaam de bodem in.

Het fotograferen van insecten vind ik leuker / spannender dan het op de “gevoelige plaat” vastleggen van bloemen.
Maar ook dit keer zag ik maar weinig insecten en dus richtte ik mijn blik / de camera ook maar weer op andere onderwerpen. De uitbundige bloei laat nog wel even op zich wachten, maar er valt toch al wel het één en ander te zien. Zoals bijvoorbeeld deze ontluikende blauwe anemoon en het kleine, maar leuke bloemetje rechts waarvan ik de naam niet weet.

Er viel nog meer blauw te bewonderen. De blauwe muntgoudhaan is 6,5 tot 9 millimeter lang. De dekschilden zijn meestal blauw gekleurd en glanzend metallic. Maar het haantje kan ook blauw-violet, blauw-groen, blauw-zwart en zelfs kopergroen van kleur zijn. De antennes en de poten hebben dezelfde kleur als het lichaam.

Goudhaantjes vormen een van de grootste keverfamilies. In ons land komen bijna driehonderd soorten voor. Ze zijn te herkennen aan hun brede en bolle lijf. Het zijn meestal sterk gewelfde torren met een kort achterlijf en bij alle haantjes zijn de sprieten ver vaneen voor de ogen ingeplant. Ze bewegen zich langzaam voort. Muntgoudhaantjes komen vooral voor op munt, daar vind je ook de larven op, maar niet elk haantje op munt is een muntgoudhaan.

Op de eerste foto zien we waarschijnlijk een paartje parende blauwe muntgoudhaantjes dat tijdens de paring werd gestoord door een soortgenoot. Zo te zien waren ze aardig aan het bakkeleien.

Het tweetal op de foto hierboven werd ook gestoord. In dit geval was ik de boosdoener. Op mijn voorzichtig aandringen stapten ze op het takje en kon ik ze goed fotograferen.

Soms zie je op de forsythia een vreemde vergroeiing. Het is een bacteriegal en wel de wortelknobbel- of kroongalbacterie. Deze bacterie komt over de hele wereld voor en heeft een groot aantal waardplanten. De bacterie veroorzaakt knobbels (tumoren of gallen) op vooral stengel- en stamgedeelte onder het grondoppervlak, maar ook op bovengrondse delen zoals op de takken van forsythia. De knobbels zijn aanvankelijk glad en worden in een later stadium ruw, wratachtig en gespleten. De kleur is lichtbruin tot zwart. De tumor groeit bloemkoolvormig uit. Na verloop van tijd vormen zich bij houtige gewassen houtvaten en vezels waardoor het geheel zich verhard.

De rimpelroos loopt nu echt goed uit. Het verse groen vormt een mooi contrast met de vaak verdorde bottels die nog aan de struik hangen.

Binnenkort staat de daslook in bloei. Het behoort tot de eerste lenteboden. Uit de witgele bollen ontspringen langstelige lancetvormige bladeren en een bloemstengel van 20 tot 25 cm lang. Het is een ongeveer 30 cm. hoge plant die bloeit vanaf april. De zuiver witte bloemen hebben 6 witte kroonbladen en zijn in losse bolvormige schermen gegroepeerd. De plant verspreidt een sterke knoflook/uiengeur.

Volkswijsheid: "Eet prei in maart en daslook in mei, dan is men het hele jaar doktervrij."

Dit kleine bloemetje groeit her en der tussen het gras op de tuinen van De Wiershoeck. Op mijn vraag welk bloemetje het is kreeg ik een “tweestemmig” antwoord: Vroegeling. Maar toen ik op het internet naar gegevens zocht, bleek het antwoord niet juist.
Vroegeling lijkt er wel op, maar de kleine 2-5 mm “grote” kruisbloemetjes hebben 4 witte kroonblaadjes van 2-3 mm die over vrijwel de gehele lengte gespleten zijn, waardoor het lijkt alsof de plant 8 kroonblaadjes heeft.
Volgens mij fotografeerde ik het bloemetje van de kleine veldkers. Het is een 7-30 cm hoge, eenjarige plant uit de kruisbloemenfamilie. Kleine veldkers bloeit van februari tot juli. De 2-3 mm grote kroonblaadjes zijn wit op een groene stengel en elliptisch gevormd. De tweeslachtige bloemen kennen zelfbestuiving. Hierdoor kan zich ook bij lage temperaturen (waarbij nog geen insecten actief zijn) zaad ontwikkelen dat in de lange hauwen groeit.
Een hauw is een droge doosvrucht, die minstens driemaal zo lang als breed is, zoals o.a. bij de pinksterbloem.
De hauwen van de kleine veldkers zijn ongeveer 2 cm lang en 1 cm breed en staan rechtomhoog op een kort steeltje. Ze steken boven de bloemetjes uit. Als de hauw rijp is springt deze open waarbij de twee kleppen van beneden naar boven snel oprollen, waardoor de 1-1,5 mm lange zaden weggeschoten worden.

Waarschijnlijk is dit de witte sterhyacint.

Het speenkruid staat nog volop in bloei.

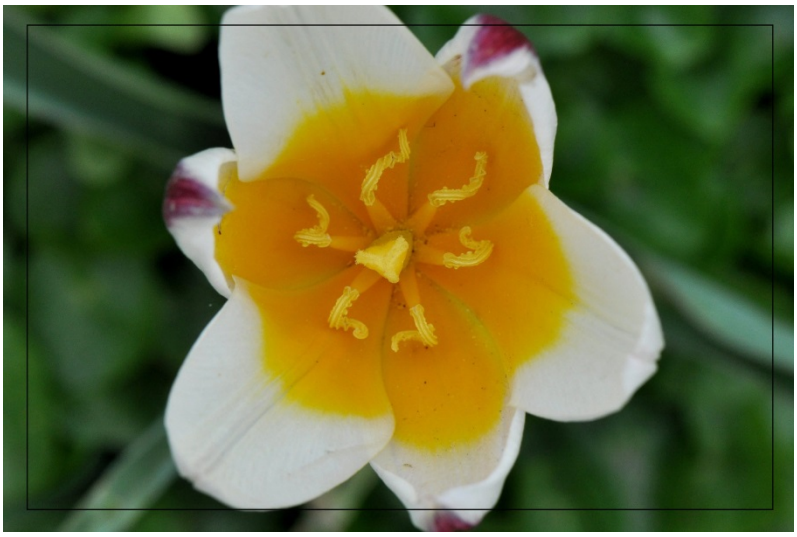

Op deze foto zijn de voortplantingsorganen van de tulp duidelijk zichtbaar. De stamper, die bestaat uit het vruchtbeginsel, de stijl en de stempel is de vrouwelijke kant van de bloem en de meeldraden vertegenwoordigen de mannelijke kant. De bloem van de tulp is dus éénhuizig; zowel mannelijke als vrouwelijke delen in één bloem. Bij veel éénhuizige planten is de stuifmeel rijp op een ander tijdstip dan dat de stempel dit kan ontvangen. Dit voorkomt zelfbestuiving. Planten waarbij de mannelijke en de vrouwelijke delen aan verschillende planten zitten noemen we overigens tweehuizig. De bloem van de tulp is zestallig; dit houdt in dat er zes bloembladen zijn en ook zes meeldraden. De stempel, bovenop de stamper, is duidelijk in drie delen te onderscheiden.

Dit kleine kevertje lijkt op een roodhalsgrasgoudhaantje, maar hij is volgens mij iets kleiner. Bovendien heeft het roodhalsgrasgoudhaantje rode poten.

Toen ik een stuk hout omdraaide zaten daar niet alleen pissebedden en miljoenpoten op, maar ook deze zwarte kever met de lange bruine antennes en bruine poten. Hij lijkt op een boktor, maar die zijn er ook in vele soorten.

Groetjes,

Luit